

Ольга Кобилянська

☆☆☆

Життя та творчість

Маловідомі сторінки

☆☆☆

До 160-річчя з дня народження

Завідувач бібліотеки ХА № 15

Семеннікова Наталя

Ольга Юліанівна Кобилянська народилася 27 листопада 1863 року в глухому містечку Ґура-Ґумора Австро-Угорської імперії (Південна Буковина, сучасна Румунія). Батько майбутньої письменниці – Юліан Кобилянський, народився в Галичині. Він належав до шляхетського роду, який мав свій герб і походив з Наддніпрянщини, працював секретарем повітового суду. Мати – Марія Вернер, німкеня за національністю, все життя присвятила вихованню сімох дітей (Ольга була четвертою дитиною). З любові до свого чоловіка вона вивчила українську мову, прийняла греко-католицьку віру, виховуючи всіх дітей у повазі і любові до України і всього українського.

Оскільки в містечку не було школи, батько, бажаючи дати дітям освіту, у 1869 році переводиться в Сучаву, де сім'я прожила три роки. Там дівчинка разом з братами відвідувала німецьку гімназію. У 1875 році родина переїхала в Кімполунг, де Ольга закінчила чотири класи початкової школи – теж німецькою мовою (вона була офіційною мовою тогочасної Буковини). І хоча родині доводилося жити в німецько-румунському оточенні, батько дбав, щоб діти приватно вивчали й українську мову. Ще одна мова – польська – теж постійно звучала вдома.

З народної школи Ольга перейшла до дівочої, так званої «нормальної» школи, у якій навчалася лише до п'ятого курсу, оскільки для оплати подальшого навчання доньки в батька не вистачало грошей – ґрунтовну освіту треба було дати насамперед синам. Але Ольга з цим не могла змиритися, і вона продовжила навчання самотійно, ставши врешті однією з найосвіченіших жінок свого часу. У 1891 році родина переїжджає до Чернівців, щоб брати Ольги змогли завершили освіту у «серйозних» навчальних закладах.

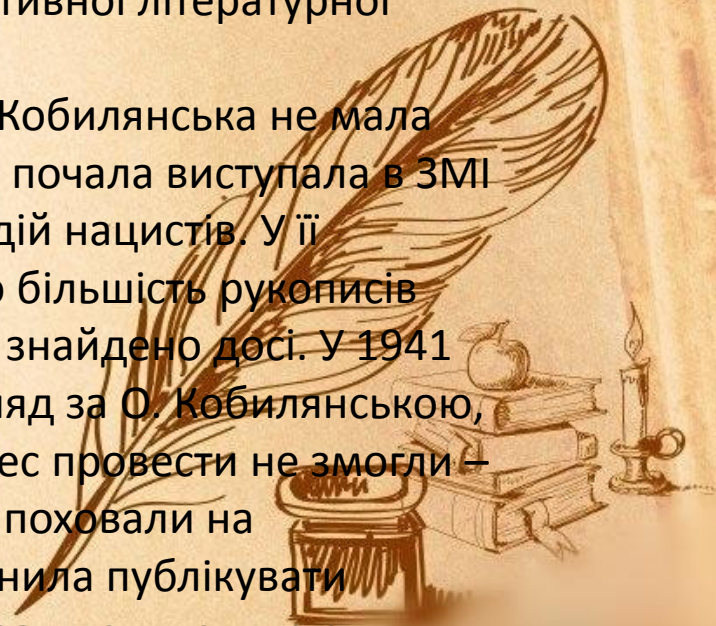
У 1894 році Ольга Кобилянська стала однією з ініціаторок створення «Товариства руських жінок на Буковині», бере участь у виданні альманаху «Наша доля»; стає головою таємного товариства «Кружок українських дівчат», пише нариси, статті, друкується у журналі «Народ». У віці 35 років її ім'я було вже добре відоме в Європі та Буковині, хоч вона й жила на краю Австро-Угорської імперії. У 1901 році письменниця публікує роман «Земля» – перлину української та світової літератури. (Згодом твір було екранізовано). У 1903 році Ольга Кобилянська застудилася, хвороба дала ускладнення – її частково було паралізовано, але письменниця не полишала літературної діяльності.

Після Першої світової війни, в умовах окупованої Румунією Буковини, коли була заборонена українська мова, Кобилянська активно співпрацює з журналом української літературної молоді «Промінь» та львівським журналом «Нові шляхи». Стосунки з Радянським Союзом у Ольги Кобилянської були досить складними. У 1927 році радянський уряд з пропагандистською метою призначив прославленій, але хворій українській письменниці, що жила в Румунії, персональну пенсію – її прийняли до Спілки письменників СРСР й почали друкувати її твори. 22 листопада 1940 року відбулося урочисте засідання на честь 55-річчя творчої діяльності Кобилянської. Вона була нагороджена грамотою Президії Верховної Ради УРСР, а в Києві було видано двотомник її творів. Одночасно з цим відомі слова Ольги Кобилянської: *«Якось проживемо, тільки б більшовики не прийшли»*. У ці роки вона поступово відходить від активної літературної творчості.

З початком Другої світової війни паралізована Ольга Кобилянська не мала можливості евакуюватися з Чернівців, і вона свідомо почала виступати в ЗМІ зі статтями проти агресії Німеччини і з засудженням дій нацистів. У її квартирі гестапівці провели обшук, у результаті якого більшість рукописів письменниці було вилучено, багато з них зникло і не знайдено досі. У 1941 році румунська воєнна жандармерія встановила нагляд за О. Кобилянською, готуючи судову розправу над нею. Але судовий процес провести не змогли – 21 березня 1942 року Ольга Кобилянська померла. Її поховали на Чернівецькому кладовищі. Окупаційна влада заборонила публікувати некролог українською мовою та виголошувати промови над могилою письменниці.

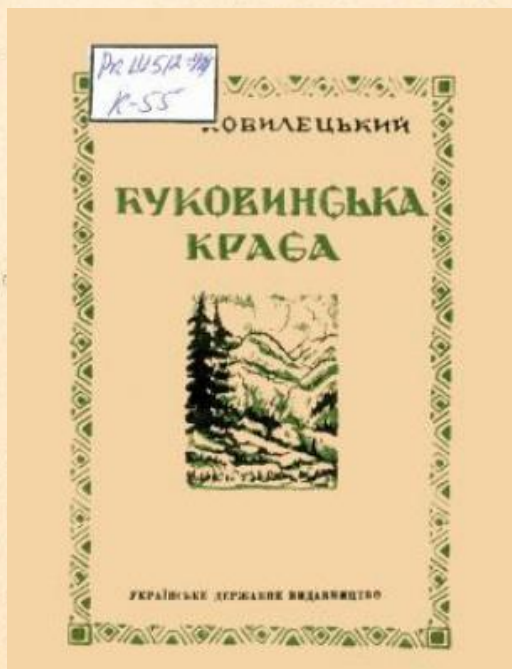
Анотація: Номер відкриває стаття Михайла Грушевського про збирання коштів, визначення місця та створення проекту пам'ятника Тарасу Шевченку у Києві. Представлено новелу Івана Франка «Син Остапа» та його переклади творів давньогрецької поетеси Саффо. Вміщено глави з нарису Олександра Грушевського про українських письменників того часу: Осипа Маковея, Ольгу Кобилянську, Дениса Лукіяновича, Леся Мартовича. Надруковано рецензію на перший том творів Павла Барвінського «Нариси й оповідання» (1907).

Бібліографічний опис:

Літературно-науковий вістник [Електронна копія] / Наук. т-во ім. Шевченка у Львові ; за ред. О. Маковей, 1899 (Київ : НБУ ім. Ярослава Мудрого). Річник 40, т. 42, кн. 5 : — Електрон. текст. дані (1 файл : 247 Мб). — 1908 (Київ: НБУ ім. Ярослава Мудрого, 2016).

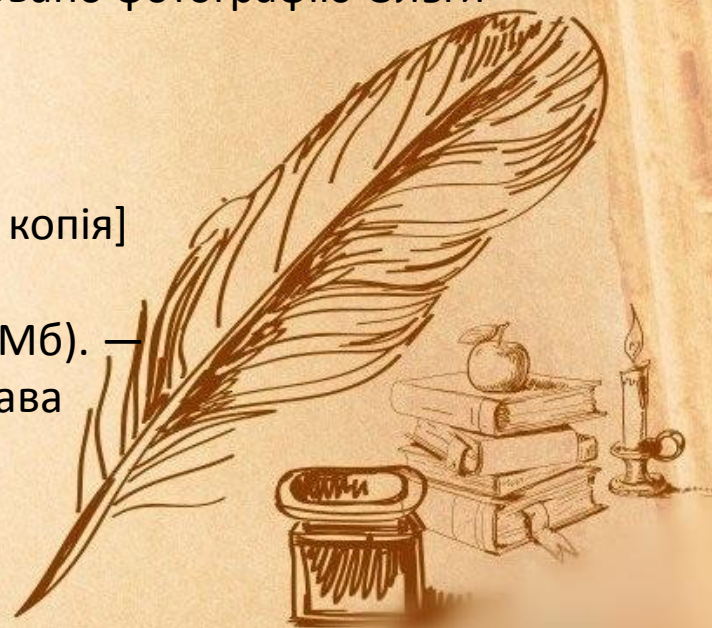

Анотація: Представлений літературно-біографічний нарис присвячено українській письменниці й активній учасниці феміністичного руху на Буковині Ользі Кобилянській, яка є одним із найоригінальніших і талановитих письменників України, чиї твори увійшли до золотого фонду світової літератури. Автор нарису, літературознавець Юрій Кобилецький (справжнє ім'я – Іван; 1905–1987), висвітлив життя і творчість письменниці. Опубліковано фотографію Ольги Кобилянської.

Бібліографічний опис:

Кобилецький, Юрій. Буковинська краса [Електронна копія] : (літ.-біогр. нарис про О. Кобилянську) / Юрій Кобилецький. — Електрон. текст. дані (1 файл : 18,7 Мб). — Київ ; Харків : Укр. держ. вид-во (Київ: НБУ ім. Ярослава Мудрого, 2018).

Українська Література

Анотація: У номері представлено прозу Юхима Мартича, поезію Павла Тичини, Максима Рильського, Володимира Сосюри, Олекси Новицького та ін. Надруковано повість Зіновія Тетерюка «Записки військовополоненого», яку пізніше було вилучено з журналу за «занадто правдивий» опис подій початку війни. До 50-річчя з дня народження Івана Ле опубліковано статтю про його творчість. Вміщено нарис Івана Пільгука, присвячений життю й діяльності Миколи Костомарова. Подано спогади Дениса Лукіяновича про Ольгу Кобилянську.

Бібліографічний опис:

Українська література [Електронна копія] : місячник літ., публіцистики, мистецтва : орган Спілки рад. письменників України / редкол.: М. Рильський [та ін.] (Київ : НБУ ім. Ярослава Мудрого). № 4–5 : Квітень–Трваень. — Електрон. текст. дані (1 файл : 155 Мб). — 1945 (Київ: НБУ ім. Ярослава Мудрого, 2019).

ОЛЬГА КОБИЛЯНСЬКА.

(літературно-критична стаття)

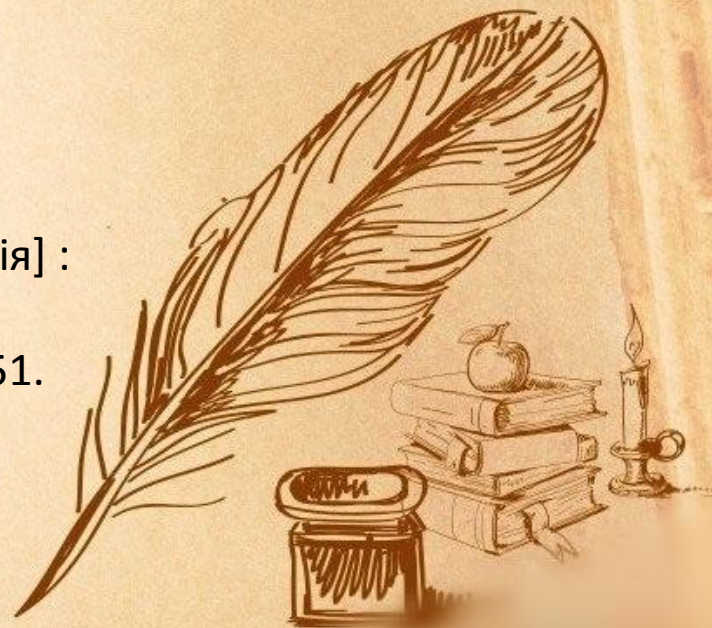
Міжцвітка культури, яка квітнула вперше на Буковині, і політичне керівництво Володимира за довго одержала так разовий русифікаційний імпульс. Та історична значимість вісника не зменшила її, а через те в руській ділянці зрозуміли її на Буковині так, як того можна було сподіватися на частині народу, числом найбільшого на Буковині. Тільки в останній південно-західній частині півдня у буковинській Руській імперській русі, котрої і користувалися руською та українською до себе чужаки, які вперше на місці просять на своїй землі.

Окремі твори для Руської області на Буковині Ольга Кобилянська могла дуже легко стати національно-політичною, а не руською, бою не відрізняючи її з двома сусідніми Руськими, Софійою Олександрівною і Михайлом Кобрицьким. Своїм жеодомі проле Кобилянська завжди була на вісник; навіть на руській не прилягла її ні на гастрю. Кожна була її почування себе змислом Руською (завжди чужою в. др. царств у Кіровограді, востанок його літературна і національна), але в дані його на в останній руській ділянці на Буковині, вимушала спалити вісничого, а його довше не бігала. Не жалюче руською вказано до читаня, востанок літературна розуміла свій розум і талант майже на самих вісничих вісниках; ніщо не побачувало її призначати на до Руською і по руській востанок вона була на місці і на вісничого, де руською востанок вона була вісника вісника, і востанок не востанок, але востанок, де востанок востанок вісника. Вона востанок і востанок востанок, але у вісника, востанок себе сама.

Анотація: Ольга Кобилянська (1863–1942) – відома українська письменниця та учасниця феміністичного руху на Буковині. Її творча спадщина велика та різноманітна. Однією з проблем, які глибоко хвилювали Ольгу Кобилянську, була доля жінки, її право на освіту, працю і громадське життя. Життю і творчості письменниці присвячено літературно-критичний нарис письменника, літературознавця та громадсько-політичного діяча Осипа Маковея, опублікований у журналі «Літературно-науковий вісник» 1899 року.

Бібліографічний опис:

Маковей, Осип. Ольга Кобилянська [Електронна копія] : (літ.-критич. студія) / Осип Маковей // Літературно-науковий вісник. — 1899. — Річник 2, т. 5. — С. 28–51.

Анотація: Праця українського літературознавця, літературного критика й журналіста Луки Луціва (1895–1984), що вийшла друком 1930 року, присвячена творчості української письменниці Ольги Кобилянської та його зв'язкам із творами данського письменника Єнса Петера Якобсена. Проаналізовано впливи на розвиток письменницького таланту Ольги Кобилянської творчості Єнса Петера Якобсена, окрему увагу приділено особливостям новели «Природа».

Бібліографічний опис:

Луців, Лука. Двоє мрійників [Електронна копія] : (О. Кобилянська і Є. Якобзен) / д-р Лука Луців. — Електрон. текст. дані (1 файл : 50,8 Мб). — Тернопіль ; Львів : З друк. А. Салевича, 1930 (Київ: НБУ ім. Ярослава Мудрого, 2018).

УКРАЇНСЬКИЙ ТЕАТР

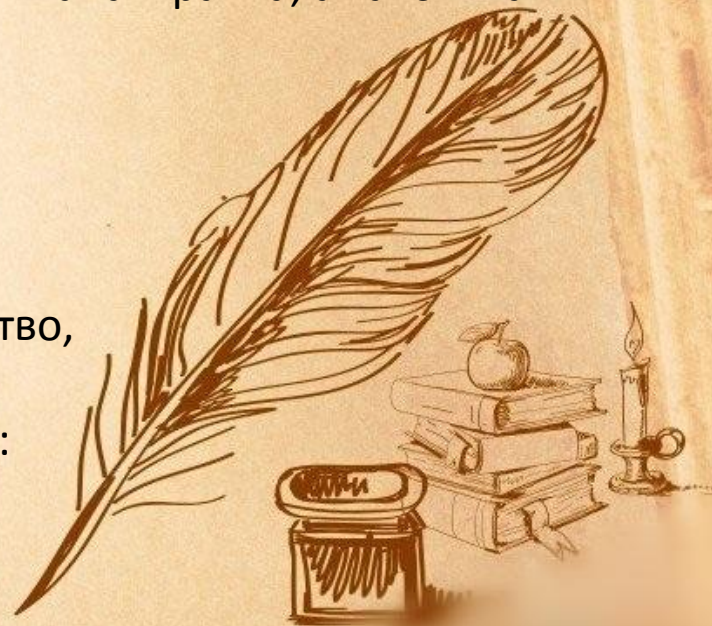

5
1984

Анотація: На сторінках журналу обговорюється роль театру у вихованні молоді. Проаналізовано тогочасну літературно-художню критику в Україні, окрему увагу приділено регіональним виданням. Опубліковано останнє інтерв'ю із українським актором театру і кіно Віктором Добровольським (1906–1984). Презентовано два варіанти прем'єри п'єси в листах і новелах «Біла лілія (Василь Стефаник та Ольга Кобилянська)» (автор Ярослав Ярош, режисер-постановник Дмитро Чайковський), показані на малій сцені Івано-Франківського театру імені Івана Франка, а також на голубому екрані.

Бібліографічний опис:

Український театр [Електронна копія] : орган М-ва культури Укр. РСР та Укр. театр. т-ва. — Київ : Мистецтво, 1970 (Київ : НБУ ім. Ярослава Мудрого). № 5 : — Електрон. текст. дані (1 файл : 58,9 Мб). — 1984 (Київ: НБУ ім. Ярослава Мудрого, 2015).

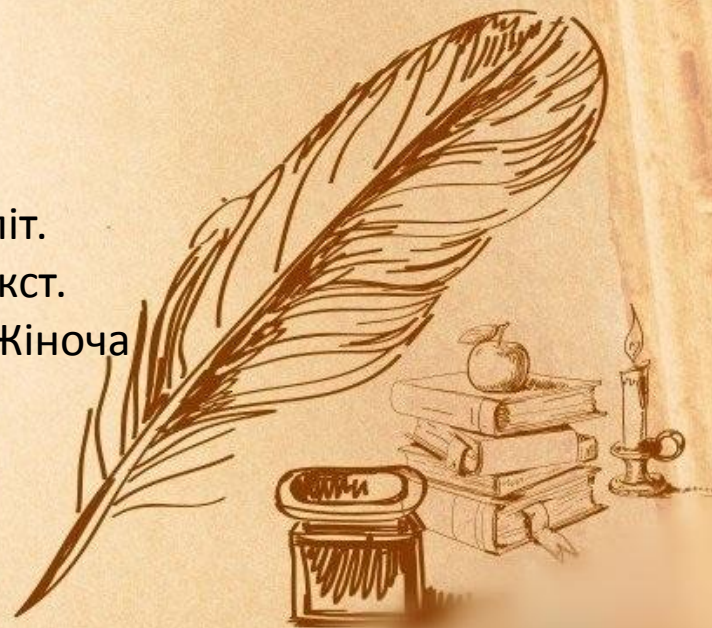

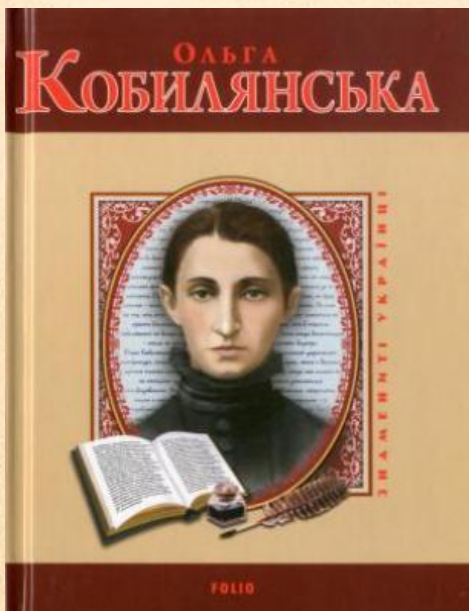
Анотація: Книга педагога, літературознавця і громадської діячки Софії Русової вперше вийшла друком 1934 року з нагоди ювілейного Українського жіночого конгресу (1884–1934). Авторка розповідає про літературну творчість та громадську діяльність славетних українських жінок, серед яких: Леся Українка, Ольга Кобилянська, Наталія Кобринська, Уляна Кравченко, Марко Вовчок та ін. Опубліковано фотографії Софії Русової та героїнь її книги. Обкладинку оформила Наталія Геркен-Русова.

Бібліографічний опис:

Русова, С. Наші визначні жінки [Електронна копія] : літ. характеристики-силюети / С. Русова. — Електрон. текст. дані (1 файл : 110 Мб). — Коломия : Ред. часопису "Жіноча доля", 1934 (Київ: НБУ ім. Ярослава Мудрого, 2017).

Анотація: Ольга Кобилянська (1863–1942) – відома українська письменниця демократичного напрямку. Її творча спадщина велика і різноманітна: поезії в прозі, новели, оповідання, повісті, романи. Однією з проблем, які глибоко її хвилювали, була доля жінки, її право на освіту, працю і громадське життя. Ольга Кобилянська однією з перших в українській літературі звернулася до теми рівноправ'я чоловіків і жінок. Життю і творчості письменниці присвячено представлений нарис.

Бібліографічний опис:

Вознюк, В. Ольга Кобилянська [Електронна копія] / В. Вознюк. — Електрон. текст. дані (1 файл : 103 Мб). — Харків : Фоліо, 2012 (Київ: НБУ ім. Ярослава Мудрого, 2019). — (Знамениті українці).

ЛЕОНІД БІЛЕЦЬКИЙ

ТРИ
СИЛЬВЕТКИ

1951

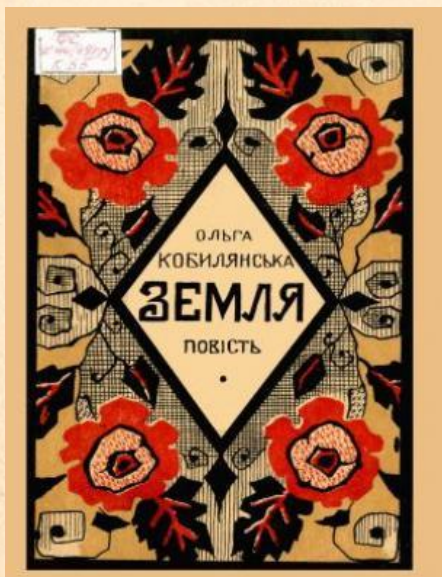
Анотація: Книга літературознавця та педагога Леоніда Білецького (1882–1955) містить нариси про життєві і творчі шляхи відомих українських письменниць, культурних і громадських діячів Марка Вовчка (справжнє ім'я Марія Вілінська), Ольги Кобилянської та Лесі Українки. Висвітлено основні події в житті письменниць, розглянуто напрями та особливості творчості. Текст доповнено фотографіями. Автор присвятив свою працю 25-річчю діяльності Союзу українок Канади.

Бібліографічний опис:

Білецький, Л. Три сильветки [Електронна копія] : Марко Вовчок – Ольга Кобилянська – Леся Українка / Леонід Білецький. — Електрон. текст. дані (1 файл : 20,2 Мб). — Вінніпег : Накладом Союзу українок Канади, 1951 (Київ: НБУ ім. Ярослава Мудрого, 2021).

Анотація: Представлена соціально-психологічна повість Ольги Кобилянської завдяки життєвій правді та високій художності стала однією з найвідоміших в українській літературі. В основу сюжету лягли справжні події, що відбулись у селі Димки, де у 1889–1891 роках проживала письменниця. Своєю повістю О.Кобилянська спробувала охопити всі аспекти життя селян Буковини: їхню любов до землі та господарства, звичаї з усіма перевагами й недоліками, забобонність та міфологічний світогляд, рекрутчину, своєрідний варварський підхід до створення молодих пар без їхньої згоди, долю сиріт, вдів, покриток тощо.

Бібліографічний опис:

Кобилянська, Ольга. Земля [Електронна копія] : повість Ольги Кобилянської. — Електрон. текст. дані (1 файл : 325 Мб). — Київ ; Ляйпціг : Укр. накладня, [19–?] (Київ: НБУ ім. Ярослава Мудрого, 2015).

Анотація: Повість української письменниці Ольги Кобилянської «У неділю рано зілля копала» була написана в 1908 році. Представлене видання твору побачило світ 1927 року. Повість створено за мотивами української народної пісні-балади «Ой, не ходи, Грицю, та й на вечорниці», сюжетно збагаченої письменницею. Вступну статтю, присвячену історії сюжету цієї повісті, написав Павло Филипович – український поет та літературознавець доби Розстріляного відродження. Опубліковано фотографію Ольги Кобилянської.

Бібліографічний опис:

Кобилянська, О. У неділю рано зілля копала [Електронна копія] / О. Кобилянська ; вступ. ст. П. Филиповича. — Електрон. текст. дані (1 файл : 219 Мб). — Київ : Книгоспілка, 1927 (Київ: НБУ ім. Ярослава Мудрого, 2018). — (Літературна бібліотека).

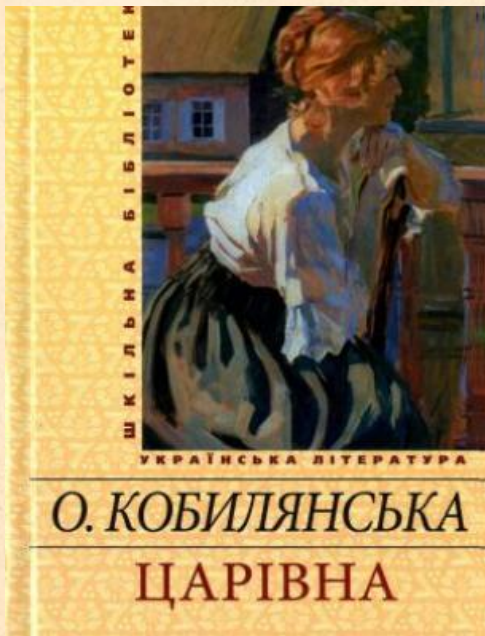
Анотація: Представлена збірка вибраних оповідань української письменниці та активної діячки жіночого руху Ольги Кобилянської побачила світ 1947 року. До книги ввійшли оповідання «За готар» (1903), «Час» (1895), «Банк рустикальний» (1895), «Під голим небом» (1900), «На полях» (1898). Вміщено біографічну довідку про письменницю. Видання вийшло в серії «Бібліотека художньої літератури».

Бібліографічний опис:

Кобилянська, Ольга. Оповідання [Електронна копія] / Ольга Кобилянська. — Електрон. текст. дані (1 файл : 39,9 Мб). — Київ : Держ. вид-во худож. літ., 1947 (Київ: НБУ ім. Ярослава Мудрого, 2018). — (Бібліотека художньої літератури).

Анотація: У творчому доробку видатної української письменниці Ольги Кобилянської (1863–1942) значне місце займають твори, присвячені долі жінки та її правам, зокрема на освіту, працю і громадське життя. Цій проблемі і присвячена повість письменниці «Царівна», що відкриває представлену збірку. Також надруковано повісті «Земля» і «В неділю рано зілля копала...», в основу якої покладено мотив романтичної пісні-балади «Ой, не ходи, Грицю, та й на вечорниці...».

Бібліографічний опис:

Кобилянська, Ольга. Царівна [Електронна копія] : повісті / Ольга Кобилянська. — Електрон. текст. дані (1 файл : 693 Мб). — Харків : Фоліо, 2016 (Київ: НБУ ім. Ярослава Мудрого, 2018). — (Шкільна бібліотека української та світової літератури).

ОЛЬГА КОБИЛЯНСЬКА

НОВЕЛИ

ВИДАВНИЦТВО «ВІЛЬНА УКРАЇНА»

Анотація: Ольга Кобилянська (1863–1942) – відома українська письменниця-феміністка, чия творча спадщина велика й різноманітна. Серед її творів є поезії в прозі, новели, оповідання, повісті, романи. Представлена збірка новел письменниці вийшла друком 1950 року. До видання ввійшли вибрані новели письменниці: «За готар», «Мужик», «Банк рустикальний», «На полях», «Битва».

Бібліографічний опис:

Кобилянська, Ольга. Новели [Електронна копія] / Ольга Кобилянська. — Електрон. текст. дані (1 файл : 38,7 Мб). — Львів : Вільна Україна, 1950 (Київ: НБУ ім. Ярослава Мудрого, 2020).

Анотація: Представлена збірка творів української письменниці Ольги Кобилянської (1863–1942) дістала назву за оповіданням «За готар», яке вважають неперевершеним зразком художнього аналізу душевної краси людини. Протиставляючи доброту простої жінки байдужості священника та односельчан, письменниця створює ідеал гордої, відважної жінки, яка готова за будь-яку ціну обстоювати свої погляди. До книги також ввійшли оповідання «Юда» та «Битва». Вступне слово до збірки написав Теофан Черкаський.

Бібліографічний опис:

Кобилянська, Ольга. За готар [Електронна копія] / Ольга Кобилянська. — Електрон. текст. дані (1 файл : 52,2 Мб). — Харків : Рух, [1917?] (Київ: НБУ ім. Ярослава Мудрого, 2021).

У місті Гура-Гумора, де народилася письменниця, встановлено пам'ятник і названо сквер її ім'ям.

У Чернівцях та в інших українських містах ім'ям Кобилянської названі вулиці та бібліотеки.

У Чернівцях відкрито літературно-меморіальний музей Кобилянської та встановлено пам'ятник. У селі Димки Чернівецької області також працює музей Ольги Кобилянської. У 1973 році відкрито музей письменниці в селі Димка, де вона відпочивала влітку.

Ім'я Ольги Кобилянської носить Чернівецький музично-драматичний театр. У 1980 році перед ним встановили бронзовий пам'ятник письменниці.

У 1963 році випущена поштова марка СРСР, присвячена Кобилянській.

У 2013 році в Україні була випущена поштова марка, присвячена Ользі Кобилянській, і побачила світ пам'ятна монета номіналом у 2 гривні.

